

RAPORT DE ACTIVITATE

2016 - 2017

Consiliul Național de Coordonare a Programelor Naționale de
profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere
sexuală și de control al tuberculozei

CNC TB/SIDA

Raportul este elaborat de Secretariatul CNC TB/SIDA și prezintă activitățile desfășurate în
cadrul CNC TB/SIDA în perioada anilor 2016 – 2017.

CUPRINS

Abrevieri	2
Despre CNC TB/SIDA și Fondul Global	3
Asigurarea procesului de Supraveghere/ Oversight	
Ședințe CNC TB/SIDA	4
Ședințe CNE	6
Raportarea RP	7
Ședințe GTL	7
Vizite ale Managerului de Portofoliu al FG pentru Moldova	8
Implicarea constituenților în procese naționale	
Programele naționale TB și HIV/SIDA 2016-2020	10
Sustenabilitatea PN TB & HIV și procesul de tranziție la finanțarea locală	11
Continuarea granturilor Fondului Global	12
Respectarea angajamentelor financiare în cadrul NMF	13
Raportarea GAM 2016	14
Organizarea atelierelor/seminarelor naționale	15
Dezvoltarea capacităților funcționale ale CNC TB/SIDA	
Participarea la instruirea TRA	16
Sustenabilitatea și tranziția CNC	16
Comunicare și informare	18
Actualizarea site-ului www.ccm.md	19
Priorități pentru 2018	20
Anexa 1. Raportul privind activitățile Comitetului KAP	21

Abrevieri

APC	Administrația Publică Centrală
CNC TB/SIDA	Consiliul Național de Coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA/ITS și de control TB, alias CCM
CCM	Country Coordinating Mechanism
CDI	Consumatori de droguri injectabile
CNE	Comisia Națională de Experți
FG	Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei
GAM	Progresele țării înregistrate în combaterea infecției HIV/SIDA – raport prezentat de țară către UNAIDS
GTL	Grupuri Tehnice de Lucru din cadrul CNC TB/SIDA
GL	Grup de Lucru
EHG	Agenția Euro Health Group
IFP	Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”
ITS	Infecții cu Transmitere Sexuală
KAP	Populații Cheie Afectate
NMF	Noul Model de Finanțare
PN	Programe Naționale
PTH	Persoane care trăiesc cu HIV/SIDA
RP	Recipienții Principali ai granturilor FG
SIDA	Sindromul Imunodeficienței Dobândite
SR	Subrecipienți ai granturilor FG
SDMC	IMSP Spitalul Dermatologie și Maladii Comunicabile
TB	Tuberculoza
TRA	Transition Readiness Assessment

Despre CNC TB/SIDA și Fondul Global

Consiliul național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și de control al tuberculozei (CNC TB/SIDA) este o structură intersectorială de nivel național, care reflectă prioritățile și angajamentul Republicii Moldova în combaterea tuberculozei, HIV/SIDA/ITS.

Scopul major al acestuia este de a contribui la implementarea eficientă a activităților din cadrul programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA/ITS și de control al tuberculozei prin atragerea, coordonarea, monitorizarea și gestionarea granturilor oferite de organizațiile internaționale ca răspuns la necesitățile țării. În componența CNC intră 33 membri cu drept de vot din sectorul guvernamental, societate civilă și organizații internaționale. Consiliul este condus de *președinte* (ministrul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale), asistat de trei *vicepreședinți* și *Secretariatul CNC TB/SIDA*. Nivelul decizional mai este susținut de *Comisia Națională de Experti (CNE)*, care are în sarcină supervizarea programatică a granturilor FG oferite în susținerea programelor naționale în controlul TB și HIV/SIDA. La nivel operațional, activitatea CNC este realizată prin intermediul a *8 Grupuri Tehnice de Lucru (GTL)*: trei GTL pe componenta HIV/SIDA/ITS; trei GTL pe componenta TB și două GTL mixte.

Totodată, CNC TB/SIDA reprezintă mecanismul central de coordonare a finanțării oferite de Fondul Global de Combatere SIDA, Tuberculozei și Malariei, începând cu anul 2003, pentru susținerea răspunsului național TB/HIV.

Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei a fost constituit în anul 2002 și reprezintă un mecanism inovator de finanțare internațională care activează în formatul unui parteneriat strategic între instituții guvernamentale, societate civilă, sectorul privat și comunități ale persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA, TB și malarie. Această structură ajută țările în lupta contra celor trei epidemii (SIDA, Tuberculoza și Malaria) considerate fenomene grave la nivel mondial. În Republica Moldova, Fondul Global este donatorul principal în controlul tuberculozei și HIV/SIDA.

În anul 2017, **Republica Moldova și Fondul Global** au semnat un **Acord-cadru**, care are drept scop reglementarea relațiilor de cooperare între donator și țară, și a procedurii generale de implementare a finanțării oferite de FG pentru combaterea HIV/SIDA și tuberculozei. Documentul este valabil pentru o perioadă nelimitată de timp și este aplicat în vederea asigurării legalității tuturor eventualelor proiecte și programe ale Fondului Global, implementate prin intermediul Recipientului Principal din sectorul guvernamental al Rep. Moldova.

Președintele Rep. Moldova a promulgat Legea pentru ratificarea Acordului-cadru dintre Republica Moldova și Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei, publicată în Monitorul Oficial, la data de 11.08.2017, (nr. 142, 13 iulie 2017).

I. ASIGURAREA PROCESULUI DE SUPRAVEGHERE / OVERSIGHT programatică

Controlul infecției cu HIV și tuberculoză reprezintă, în continuare, o prioritate a sistemului de sănătate publică din Moldova, iar prevenirea și tratamentul acestora - obiective strategice de interes național. În anul 2016, Guvernul Republicii Moldova a aprobat două programe naționale de prevenire și control al tuberculozei și HIV/SIDA/ITS, propuse, de către CNC, pentru implementare în 2016-2020. Financiar, aceste două programe au fost susținute considerabil prin intermediul a patru granturi (două TB și două HIV), oferite de Fondul Global pentru combaterea SIDA, TB și Malariei – donatorul principal al Moldovei, în susținerea răspunsului național la epidemiile menționate.

Supervizarea/supravegherea programelor naționale și a asistenței externe, în special a celei oferite de Fondul Global, reprezintă un proces complex prin care se asigură că activitățile sunt implementate în conformitate cu strategiile și cerințele stabilite, iar recomandările oferite partenerilor de implementare și recipienților principali sunt aplicate și monitorizate în scopul îmbunătățirii performanței rezultatelor și indicatorilor PN TB/HIV.

Funcția de supervizare a granturilor FG este una dintre funcțiile de bază ale CNC TB/SIDA, reglementată de *Regulamentul CNC TB/SIDA, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.825 din 03.08.2005*, și *Manualul operațional al acestuia, aprobat prin Hotărârea CNC TB/SIDA nr. 3 din 27.06.2011*.

Activitățile realizate pentru asigurarea funcției de supervizare, în perioada raportată, au fost următoarele:

④ Ședințe CNC TB/SIDA și consultarea subiectelor de importanță majoră pentru maladiile TB și HIV/SIDA/ITS

În decursul perioadei de raportare, membrii și partenerii CNC s-au întrunit în patru ședințe de lucru (două ordinare și două extraordinare) - ședința CNC din 11.03.2016, ședința CNC din 26.01.2017, ședința CNC din 15.03.2017, ședința CNC din 29.06.2017.

Subiectele de pe agenda întrunirilor, dar și cele abordate în format online, au vizat aspecte prioritare și stringente ale sistemului de sănătate pentru domeniile celor două maladii, printre acestea pot fi menționate:

1. Supervizarea și monitorizarea procesului de implementare a granturilor FG, gestionate de către Recipienții Principali – IP UCIMP DS și Centrul PAS, cât și subrecipienții acestora;
2. Realizarea unui dialog de țară complex pe sustenabilitatea programelor naționale TB/HIV și tranziția la finanțarea locală, dar și respectarea angajamentelor asumate față de FG pe parcursul anilor 2015-2016;
3. Elaborarea și agrearea, în cadrul unui dialog de țară, a Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea Programelor naționale de prevenire și control al infecției HIV/SIDA/ITS și a tuberculozei pentru anii 2017-2020;
4. Prezentarea și validarea rezultatelor implementării granturilor Noului Model de Finanțare pentru perioada 2015-2017;
5. Realocarea eficientă a fondurilor neutilizate și a economiilor generate în cadrul granturilor FG (TB și HIV), gestionate de RP;
6. Perfectarea și aprobarea aplicațiilor de țară pentru continuarea granturilor TB și HIV, oferite de Fondul Global pentru perioada 2018-2020;
7. Perfectarea și remiterea la FG a cererii de grant pentru finanțarea activității CNC TB/SIDA;
8. Susținerea amendamentelor propuse de partenerii regionali la proiectul “ZERO” al Declarației politice 2016 privind eradicarea HIV/SIDA;
9. Agrearea poziției țării pe marginea includerii aspectelor de sănătate publică și drepturi ale omului în documentul global pentru controlul drogurilor și reiterarea angajamentului de a continua implementarea intervențiilor eficiente în acest sens¹;
10. Consultarea rezultatelor studiului internațional de fezabilitate privind integrarea CCM-urilor din întreaga lume în structurile naționale de sănătate, inclusiv CNC TB/SIDA, elaborat de Agenția Euro Health Group (EHG);
11. Susținerea aplicațiilor regionale pe domeniul controlului TB și HIV pentru care au aplicat ONG-urile, membri ai CNC TB/SIDA;
12. Validarea rezultatelor obținute la evaluarea anuală obligatorie a activității CNC în baza instrumentului Eligibility and Performance Assessment (EPA);
13. Asigurarea procesului de organizare și desfășurare, sub egida CNC, a Conferinței Naționale HIV/SIDA 2017;
14. Participarea:
 - în cadrul dialogului național privind opțiunile de finanțare locală a programelor de reducere a riscurilor;
 - la exercițiul de evaluare a gradului de pregătire a țării pentru tranziția la finanțarea locală (Transition Readiness Assessment), realizat cu suportul tehnic al Fundației CURATIO International;
 - la evaluarea Strategiei FG, inclusiv pe segmentul implementării recomandărilor ce țin de politicile de gender, realizată de experții Grupului de Evaluare Tehnică de Referință (TERG) și Euro Health Group.

Procesele bine coordonate și deciziile asumate în cadrul ședințelor CNC au contribuit la elaborarea și aprobarea Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea celor două

¹ Scrisoarea oficială a CNC a fost considerată în cadrul Sesiunii Speciale a Adunării Generale ONU pentru controlul drogurilor (New York, 2016);

programe naționale de prevenire și control al infecțiilor TB și HIV/SIDA/ITS (2016-2017); aplicarea pentru continuarea granturilor oferite de FG în susținerea răspunsului național TB/HIV în perioada 2018-2020, dar și agrearea mecanismului de organizare și finanțare a proiectelor de prevenire HIV în anul 2018.

Întrunirile CNC au fost documentate, iar minutele ședințelor au fost consultate sistematic cu participanții la ședințe și plasate, împreună cu deciziile adoptate de membrii Consiliului, pe site-ul oficial - <http://www.ccm.md/minute>.

🌀 Ședințe ale Comisiei Naționale de Experți (CNE)

Comisia Națională de Experți asigură, prin funcția sa, sarcina de supervizare programatică a granturilor Fondului Global, implementate în susținerea programelor naționale TB și HIV/SIDA/ITS.

Pe parcursul celor doi ani de raportare, membrii și invitații permanenți ai CNE s-au întrunit în două ședințe de lucru în format clasic (ședința CNE din 15.04.2016 și ședința CNE din 12.07.2016) și două în format online (consultările online din 26.12.2016 și 8.12.2017).

Pe agenda discuțiilor au fost puse următoarele subiecte:

1. Validarea Planului de supervizare programatică a CNC TB/SIDA pentru perioada 2016-2017;
2. Actualizarea componenței instituționale a Comisiei Naționale de Experți și a Termenilor de Referință pentru membrii CNE;
3. Actualizarea instrumentelor de supervizare - tabele programatice, chestionarul aplicat în cadrul vizitelor de supervizare în teren, formatul întrunirilor de supervizare ale CNE (clasic și online);
4. Supervizarea și evaluarea programatică semestrială a rezultatelor procesului de implementare a granturilor Fondului Global;
5. Elaborarea recomandărilor și propunerilor de către membrii CNE în baza supervizării semestriale a granturilor FG pe componentele TB și HIV;
6. Validarea Raportului de activitate CNC TB/SIDA pentru perioada 2014-2015 și consultarea pachetului de documente pentru grantul CNC 2016-2017;
7. Confirmarea către rețeaua "European Harm Reduction Network" a candidaturii CNC în Comisia de supervizare programatică a programului regional "Harm Reduction works! Invest in Harm Reduction".

Recipienții Principali care au gestionat granturile acordate de FG în cadrul Noului Model de Finanțare, în perioada 2015-2017, sunt IP UCIMP DS (sectorul guvernamental) și Centrul PAS (sectorul nonguvernamental).

⑥ **Publicarea rapoartelor cu referire la performanța granturilor FG**

Recipienții principali elaborează trimestrial (UCIMP) și semestrial (Centrul PAS), rapoarte de progres privind implementarea proiectelor gestionate. Rapoartele conțin informații despre activitățile realizate, utilizarea fondurilor, dar și indicatorii de performanță ai programului. Totodată, RP perfectează tabele programatice (Dashboards) care evaluează trei indicatori macro: managementul programului, performanța programatică și performanța financiară.

Proiectele implementate, în perioada 2016-2017, de către cei doi RP au fost:

- Consolidarea controlului tuberculozei în Republica Moldova;
- Fortificarea controlului HIV în Republica Moldova.

Valoarea acestora a constituit - 39,431,784 USD.

Rapoartele narative și financiare sunt plasate pe site-ul oficial al CNC TB/SIDA - www.ccm.md și pot fi accesate la compartimentul Fondul Global – Recipienții Principali – Rapoarte.

⑥ **Ședințe ale Grupurilor Tehnice de Lucru parte a CNC TB/SIDA**

În decursul perioadei 2016-2017, funcțiile de nivel operațional ale CNC au fost realizate prin intermediul celor opt Grupuri Tehnice de Lucru:

- 1) GTL Prevenire HIV;
- 2) GTL Tratament, îngrijire și suport HIV;
- 3) GTL Supraveghere epidemiologică HIV;
- 4) GTL Comunicare și implicare TB;
- 5) GTL Diagnostic și tratament TB;
- 6) GTL Supraveghere epidemiologică TB;
- 7) GTL mixt Monitorizare și evaluare TB/HIV;
- 8) GTL mixt Asistență și protecție socială TB/HIV.

Activitatea GTL presupune în mod principal oferirea suportului în dezvoltarea proiectelor de programe, strategii, propuneri de grant în domeniul controlului și profilaxiei HIV/SIDA/ITS și TB. Totodată, membrii acestora participă la monitorizarea și evaluarea situației în domeniu și sunt parte a procesului de supervizare a programelor implementate de partenerii naționali și internaționali.

Pe parcursul perioadei de raportare, membrii GTL s-au întrunit în circa 40 ședințe separate și/sau comune și au fost parte activă a următoarelor procese consultative:

1. Aplicarea pentru grantul FG oferit în susținerea activității CNC 2016-2017;
2. Desfășurarea exercițiului de evaluare a nivelului de pregătire a Moldovei pentru trecerea la finanțarea PN TB&HIV din surse naționale;
3. Elaborarea Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea PN TB&HIV;
4. Aplicarea CNC pentru continuarea granturilor TB și HIV, oferite de Fondul Global, în anii 2018-2020;

5. Înaintarea și validarea propunerilor de realocare a economiilor acumulate în granturile FG pe componentele TB și HIV;
6. Validarea datelor/indicatorilor în cadrul diverselor procese de raportare națională/internațională privind domeniul tuberculozei și HIV/SIDA;
7. Participarea la realizarea studiilor de cercetare în rândul populațiilor cu risc sporit de infectare și susținerea exercițiilor de evaluare/estimare/audit în domeniul TB și HIV/SIDA, printre acestea pot fi menționate: a) Studiul Biocomportamental în populațiile cu risc sporit de infectare (2016-2017); b) Studiul de măsurare a Cunoștințelor, Atitudinilor și Practicilor șoferilor de curse lungi cu privire la HIV/SIDA (2016); c) Cercetarea operațională cu privire la necesitatea utilizării preparatului medical “buprenorfină” în cadrul programelor de reducere a riscurilor implementate în Moldova (2016); d) Evaluarea programului de tratament de substituție (2016); e) Exercițiul de costificare a serviciilor de reducere a riscurilor pentru beneficiarii din penitenciare (2016); f) Exercițiu de estimare a Consumatorilor de droguri injectabile (CDI) din penitenciare (2016); g) Auditul sistemului TB (2017); h) Aplicarea instrumentului Optima (2017); i) Evaluarea sistemului de monitorizare și evaluare a PN HIV ș.a.;
8. Asigurarea implementării serviciilor specializate (control, prevenire, tratament) pentru persoanele care trăiesc cu HIV și TB;
9. Discutarea mecanismului de abordare a părinților cu copii HIV pozitivi care nu administrează la timp tratament ARV;
10. Susținerea activităților de informare, conștientizare și sensibilizare a societății privind infecțiile HIV și tuberculoză;
11. Agrearea mecanismului de organizare și finanțare a proiectelor de prevenire HIV în anul 2018;
12. Consultarea proiectelor de standarde de supraveghere și protocoale clinice în controlul HIV elaborate și ajustate cu implicarea experților internaționali;
13. Suport tehnic în organizarea Conferinței naționale HIV/SIDA 2017.

Ședințele membrilor GTL au fost documentate, iar minutele/procese verbale au fost consultate și publicate pe pagina www.ccm.md.

🌀 Vizite ale Managerului de Portofoliu al FG pentru Republica Moldova

În perioada 2016-2017, Republica Moldova a fost vizitată de Managerul de Portofoliu al FG pentru Moldova, Tsovinar Sakanyan, în cadrul a trei misiuni de lucru:

- **Vizita 1 (perioada 14 – 16 iunie 2016).** Agenda vizitei sale a inclus mai multe întâlniri cu partenerii-cheie în domeniu, precum: recipienții principali, coordonatorii programelor naționale, reprezentanții ministerului Sănătății, reprezentanții altor instituții relevante în domeniu.

Totodată, în cadrul acestei vizite a fost organizat un atelier de lucru pe subiectul optimizării resurselor din granturile FG pe componenta HIV în scopul alinierii răspunsului național la Strategia Fast-Track UNAIDS. În cadrul evenimentului, managerul de portofoliu al FG a exprimat poziția donatorului

privind riscul în sustenabilitatea investițiilor sale în răspunsul național HIV în Republica Moldova fără respectarea angajamentelor asumate în cadrul Noului Model de Finanțare, asigurarea sustenabilității Programului Național de prevenire și control HIV/SIDA (în continuare PN HIV) și managementul eficient al acestuia, dar și fără eficientizarea resurselor existente și economiilor disponibile pentru susținerea intervențiilor/serviciilor cost eficiente. Ca urmare a acestui dialog național, au fost formulate și agreate un set de Recomandări concrete pe termen scurt și lung în vederea eficientizării resurselor în cadrul granturilor HIV pentru susținerea serviciilor cost eficiente și pregătirii mai bune a țării pentru tranziția la finanțarea locală durabilă. Recomandările au fost prezentate Ministerului Sănătății și CNC TB/SIDA pentru aprobare.

- **Vizita 2 (perioada 07-10 februarie 2017).** Managerul de Portofoliu al FG pentru Moldova a fost însoțit în această misiune de lucru de către *Corina Maxim*, Specialist FG pe Tranziție și Sustenabilitate.

În cadrul acestei misiuni, Dna Sakanyan a avut întrevederi cu stakeholderii cheie din cadrul CNC: recipienții și subrecipienții principali ai granturilor FG, echipele de coordonare a programelor naționale, conducerea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (CNAM), comunitatea persoanelor afectate/infectate de maladiile TB și HIV.

Totodată, echipa de țară al FG a participat la un atelier de lucru, organizat de Secretariatul CNC, în contextul elaborării aplicațiilor de țară pentru continuarea granturilor FG. La eveniment au mai participat grupurilor constituente din cadrul CNC, membrii GL pentru elaborarea cererilor de finanțare, reprezentanții KAP, alți parteneri.

- **Vizita 3 (perioada 07-10 martie 2017).** Această vizită a managerului de portofoliu a avut loc în cadrul unei misiuni de lucru a consultanților Grupului de Evaluare Tehnică de Referință (TERG), care au realizat o evaluare strategică a FG 2017, la nivel de țară. Consultanții implicați în această activitate au fost: *Tim Clary*, Consultant TERG pentru revizuirea strategică 2017 / Euro Health Group; *John Puvimanasinghe*, Specialist TERG, Fondul Global și *Tsovinar Sakanyan*.

Scopul misiunii: 1) de a analiza răspunsul și acțiunile FG la recomandările TERG pe marginea evaluării strategice (FG) 2012-2016 și alte revizuri tematice realizate de TERG la solicitarea Fondului – în special politicile de gender, și 2) de a evalua impactul lecțiilor învățate din evaluarea precedentă asupra implementării strategiei FG 2017-2022.

Totodată, managerul de portofoliu a participat la ședința tuturor GTL-urilor parte a CNC în cadrul căreia au fost prezentate și validate Cererile de continuare a granturilor FG pe componentele TB și HIV.

II. IMPLICAREA CONSTITUENȚILOR ÎN PROCESELE NAȚIONALE

⊙ Programele naționale de prevenire și control al infecției HIV/SIDA/ITS și al tuberculozei pentru anii 2016-2020

În anul 2015, Republica Moldova a elaborat noile programe naționale de control al infecției HIV și tuberculozei pentru anii 2016-2020. Acest proces a fost organizat și coordonat de CNC TB/SIDA și a presupus realizarea unui dialogului incluziv și multisectorial, cu implicarea tuturor partenerilor din domeniu HIV/TB - sectorul guvernamental, agenții internaționale și societatea civilă, inclusiv comunitatea persoanelor afectate de cele două maladii și populațiile în risc sporit de infecție (KAPs).

Spre deosebire de programele precedente, noile strategii stabilesc ținte mai ambițioase, bazate pe date și analize privind eficiența costurilor. După aprobare la nivel de CNC, apoi un șir de consultații publice și respectarea procedurilor legale, proiectele programelor naționale au fost propuse de Ministerul Sănătății spre aprobare pe agenda Guvernului Rep. Moldova.

Astfel, în octombrie 2016, a fost aprobat Programul național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și ITS pentru anii 2016-2020 (*Hotărârea Guvernului Nr.1164 din 22 octombrie 2016*) și Programul național de control al tuberculozei pentru anii 2016-2020 (*Hotărârea Guvernului Nr.1160 din 20 octombrie 2016*).

Programele naționale reprezintă o continuitate a strategiilor precedente, totodată, sunt axate pe factorii cheie de epidemie și aliniate la strategiile și recomandările globale.

Scopurile PN:

HIV - Minimizarea consecințelor epidemiei HIV și ITS prin reducerea transmiterii, în special în populațiile cheie, precum și a mortalității asociate cu HIV.

TB - Reducerea poverii TB în Republica Moldova, inclusiv a TB rezistente la medicamente, prin asigurarea accesului universal la servicii de prevenire, diagnostic și tratament de calitate și aplicarea intervențiilor strategice centrate pe pacient.

Programele naționale pot fi accesate pe următoarele link-uri:

<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=367272&lang=1>
<http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=367268&lang=1>

⑥ **Sustenabilitatea programelor naționale TB & HIV și procesul de tranziție la finanțarea locală**

Începând cu anul 2018, Fondul Global reduce considerabil investițiile financiare oferite țărilor din regiunea Europei de Est și Asia Centrală, inclusiv Republicii Moldova, pentru susținerea răspunsului la epidemiile cu TB și HIV. Prin urmare, țările sunt în situația de a finanța implementarea programelor naționale din resursele interne. Pornind de la angajamentul de a asigura o tranziție graduală eficientă la finanțarea locală a programelor naționale, în anul 2016, Rep. Moldova, prin intermediul CNC TB/SIDA, a lansat un amplu dialog de țară în contextul elaborării Planurilor de tranziție pentru susținabilitatea PN TB și HIV.

Etapele procesului realizat:

- Instituirea a două grupuri de lucru multisectoriale responsabile pentru elaborarea Planurilor de Sustenabilitate a PN TB&HIV/SIDA pentru anii 2016-2020. Din componența acestora au făcut parte actorii guvernamentali, societatea civilă și organizațiile internaționale din domeniul HIV și TB, membri CNC și/sau GTL;
- Evaluarea inițială a pregătirii procesului de tranziție prin aplicarea instrumentului Transition Readiness Assessment (TRA). Acest exercițiu a fost propus de Fondul Global cu scopul de a obține o imagine de ansamblu asupra gradului de pregătire a Moldovei către tranziție. Soft-ul TRA a fost dezvoltat de Fundația Curatio International.
- Organizarea atelierelor de lucru (5) și a ședințelor comune (2) în cadrul cărora au fost elaborate, consultate și agreate proiectele Planurilor de tranziție pentru susținabilitatea programelor naționale TB și HIV. La baza elaborării acestora au stat Programele naționale de prevenire și control al TB și HIV/SIDA/ITS pentru 2016-2020 și rezultatele exercițiului de evaluare a riscurilor pentru tranziția la finanțarea națională - Transition Readiness Assessment/TRA.
- Consultarea și validarea la nivelul structurilor CNC, inclusiv platforma KAP, a proiectelor de documente;
- Prezentarea și aprobarea Planurilor de tranziție pentru susținabilitatea PN TB și HIV de membrii CNC TB/SDA în cadrul ședinței din 15 martie 2017.

Obiectivele Planului de tranziție pentru susținabilitatea PN TB (2017-2020):

1. Consolidarea de politici, practici și capacități în scopul asigurării controlului eficient al tuberculozei pentru implementare sustenabilă;
2. Asigurarea sustenabilității accesului universal la servicii de prevenire, diagnostic și tratament de calitate și aplicarea intervențiilor strategice centrate pe pacient.

Obiectivele Planului de tranziție pentru susținabilitatea PN HIV (2017-2020):

1. Îmbunătățirea politicilor, practicilor, capacităților pentru asigurarea sustenabilității PN HIV;
2. Asigurarea preluării sustenabile a PN HIV către 2020.

Planurile de tranziție oferă un cadru detaliat și pași concreți pentru asigurarea sustenabilă a activităților de prevenire și control al infecțiilor cu TB și HIV, susținute în prezent de Fondul Global, inclusiv, schimbările de natură procedurală și reglementară, necesare pentru asigurarea unei tranziții eficiente la finanțarea locală.

Documentele și minutele ședințelor parte ale proceselor consultative privind evaluarea gradului de pregătire a autorităților naționale pentru trecerea la finanțarea locală și elaborarea Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea programelor naționale TB și HIV/SIDA pot fi accesate pe site-ul www.ccm.md, rubrica *Procese consultative*.

④ **Continuarea granturilor Fondului Global în susținerea răspunsului național la HIV și TB pentru 2018-2020**

Republica Moldova a fost invitată, la finele anului 2016, să aplice pentru continuarea granturilor FG implementate în cadrul Noului Mecanism de Finanțare. Fondurile alocate în următoarea rundă sunt destinate pentru susținerea răspunsului național la epidemiile cu HIV/SIDA și TB în perioada 2018-2020.

La 26 ianuarie 2017, CNC TB/SIDA a răspuns pozitiv invitației FG și a inițiat procesul național de elaborare a aplicațiilor pentru continuarea programelor TB și HIV. Totodată, CNC a coordonat și asigurat dialogul de țară prin implicarea tuturor grupurilor constituente - actori guvernamentali, reprezentanți ai societății civile active în domeniul TB și HIV, inclusiv populațiile-cheie afectate, dar și organizații internaționale. Cererile de finanțare, dar și pachetele de grant au fost elaborate în conformitate cu prioritățile și obiectivele programelor naționale, planurilor de tranziție, dar și recomandările Fondului Global.

Suma disponibilă pentru Republica Moldova, în cadrul runde de finanțare 2018-2020, este de 15,896,721 EUR și este acordată pentru finanțarea activităților incluse în programele naționale, inclusiv a prestării serviciilor de îngrijire a persoanelor afectate de aceste maladii pe ambele maluri ale Nistrului.

Procesul de elaborare a aplicațiilor de țară a presupus:

- Realizarea autoevaluării CNC în scopul confirmării de către FG a eligibilității pentru accesarea finanțării FG;
- Confirmarea GL pentru elaborarea Planurilor de sustenabilitate a PN TB și HIV, în calitate de GL pentru elaborarea cererilor de continuare a finanțării programelor TB și HIV/SIDA;
- Aprobarea de către CNC și implementarea Planului național de dezvoltare a cererilor de continuare a granturilor TB și HIV în conformitate cu cerințele FG;
- Aprobarea mecanismului de implementare a granturilor FG în 2018-2020;
- Aprobarea cotei de distribuție a alocațiilor pe componentele de maladii după recomandările FG (HIV - 7,144,919 EURO și TB - 8,751,802 EUR);
- Organizarea ședințelor de lucru (14) și a unui atelier, cu participarea managerului de portofoliu al FG pentru Moldova, Tsovinar Sakanyan, în cadrul cărora au fost elaborate, discutate și validate proiectele Cererilor de

continuare a granturilor, inclusiv pachetele de documente parte a aplicațiilor de țară;

- Consultarea în cadrul structurilor CNC (8 GTL și platforma Comitetului KAP) a proiectelor granturilor TB & HIV (2018-2020);
- Documentarea și reflectarea tuturor etapelor de elaborare și consultare a proiectelor de documente parte a aplicațiilor pe site-ul CNC/rubrica procese consultative (www.ccm.md).

Ca urmare a acestui proces, Cererile de continuare a granturilor au fost aprobate de CNC și remise donatorului la 20 martie 2017. Această etapă a fost urmată de: 1) evaluarea cererilor de către Comitetul de Revizuire Tehnică al FG și 2) etapa de creare a granturilor TB și HIV (grant-making).

Pachetele aplicațiilor de țară au fost aprobate de CNC pe 29 iunie 2017 și depuse la Fondul Global în luna iunie (grantul TB) și luna iulie (grantul HIV).

Ținându-se cont de angajamentul de tranziție și în scopul optimizării mecanismelor de gestionare și management a resurselor financiare, CNC a dispus ca grantul TB să fie implementat de doi RP – IP UCIMP și Centrul PAS, iar grantul HIV, de un singur RP – IP UCIMP DS.

Totodată, în toamna anului 2017, a fost organizat un atelier de lucru sectorial pentru a discuta mecanismele și aranjamentele de implementare a activităților de control HIV/SIDA, în perioada 2018-2020, cu implicarea ONG-urilor din domeniu.

Semnarea acordurilor de grant dintre RP și FG, reprezintă ultima etapă de procedură și permite implementarea granturilor TB și HIV începând cu 01.01.2018.

④ **Respectarea angajamentelor financiare și raportarea de țară privind investițiile locale în strategiile naționale TB și HIV (anii 2015-2016)**

În cadrul Noului Mecanism de Finanțare, aplicat de Fondul Global din anul 2014, țara și-a asumat anumite angajamente de cofinanțare:

1. **Contribuția financiară a țării (Counterpart Financing)** – Moldova își ia angajamentul de a spori investițiile locale în strategiile naționale TB și HIV și de a prezenta donatorului - Planurile de tranziție pentru sustenabilitatea PN în formă și substanță satisfăcătoare FG.
2. **Disponibilitatea de a plăti (Willingness to Pay Requirements)** – această cerință prevede debursarea a 15% din valoarea totală a anvelopei numai cu condiția că țara respectă angajamentele de finanțare asumate în cadrul granturilor FG.

Cerințele respective sunt demonstrate și raportate anual donatorului prin intermediul CNC TB/SIDA. Acest proces presupune colectarea și actualizarea informațiilor cu privire la cheltuielile locale investite în susținerea celor două programe din contul bugetului de stat, dar și din fondul asigurărilor sociale de sănătate. Cheltuielile sunt raportate în corespundere cu fiecare obiectiv al

programelor naționale, inclusiv sunt prezentate alocările financiare pentru domeniul TB și HIV, planificate de țară pentru anul următor.

În această activitate sunt implicați reprezentanți ai autorităților de resort - Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Recipientii Principali – IP UCIMP și Centrul PAS, echipele de coordonare a programelor naționale TB și HIV, dar și partenerii internaționali.

Agreate la nivel național, informațiile financiare sunt expediate în atenția Fondului Global, ulterior, țara este anunțată, printr-o scrisoare oficială, despre îndeplinirea angajamentelor de plată.

În anul 2016, Raportul de țară pentru anul 2015 a fost expediat donatorului în luna iulie, iar în anul 2017, Raportul de țară pentru 2016 a fost remis în luna mai.

⑥ **Raportarea națională a progresului privind răspunsul la HIV/SIDA – GARPR 2016 / GAM 2017** (Global AIDS Monitoring)

Raportarea globală a progresului național privind răspunsul la HIV/SIDA reprezintă un angajament al Republicii Moldova asumat în contextul Declarației Politice privind eliminarea HIV/SIDA (Rezoluția 65/277 a Asambleii Generale ONU, 2011). Totodată, acest angajament este reafirmat și de noua Declarație politică, adoptată în 2016, la New York, în cadrul Reuniunii de nivel înalt al Adunării Generale ONU privind stoparea SIDA. Nouă agendă are stabilite ținte îndrăznețe, prin care țările, inclusiv Moldova, își propun să intensifice eforturile în stoparea epidemiei cu SIDA până în 2030.

Astfel, Republica Moldova, prin intermediul UNAIDS, raportează periodic (anual) despre situația HIV în cadrul exercițiului de monitorizare internațională – Global AIDS Response Progress Reporting / GARPR (pentru anul 2015) și Global AIDS Monitoring / GAM (pentru anul 2016). Acest exercițiu reprezintă o analiză și o descriere a situației din țară, în baza unei serii de indicatori standardizați, care au ca scop măsurarea progreselor țării în vederea combaterii infecției HIV/SIDA.

În anii 2016-2017, procesul de raportare a fost realizat în cadrul unei colaborări dintre reprezentanți ai autorităților de stat, societății civile și partenerilor internaționali din domeniu, care au fost implicați la toate etapele - colectarea, analiza și interpretarea datelor acumulate. Valorile indicatorilor au fost prezentate și validate în cadrul Grupurilor Tehnice de Lucru parte a CNC TB/SIDA.

Rapoartele finale privind progresul HIV GARPR 2015 și GAM 2016 pot fi accesate pe următoarele link-uri:

http://aids.md/aids/files/1599/2016_Moldova_GAM_Report_Eng.pdf

<http://www.unaids.org/en/file/110940/download?token=EXJg4gEd>

⑥ **Organizarea atelierelor/seminarelor naționale cu implicarea actorilor cheie din domeniul TB și HIV**

Pe lângă ședințele și întrunirile convocate la nivel decizional și operațional, Secretariatul CNC a fost implicat în organizarea mai multor ateliere naționale pe subiecte care au necesitat abordare complexă, cu implicarea tuturor actorilor din domeniu. Respectiv, pe parcursul 2016-2017 au avut loc:

- *Seminarul național din 23.02.16 privind dialogul multisectorial și discutarea posibilităților de preluare a finanțării de către stat a programelor de prevenire HIV în rândul populațiilor cheie din Moldova.* Evenimentul a fost organizat de Rețeaua Eurasiatică pentru Reducerea Riscurilor (EHRN) și Uniunea pentru Prevenirea HIV și Reducerea Riscurilor (UORN Moldova) cu participarea reprezentanților Fondului Global. Ca urmare, participanții au perfectat o declarație comună adresată Ministerului Sănătății cu privire la susținerea programelor de reducere a riscurilor.
- *Atelierul național din 16.06.16 privind optimizarea resurselor în cadrul granturilor Noului Model de Finanțare (NMF) al FG,* organizat de Secretariatul CNC și a întrunit actorii cheie din domeniul HIV. La eveniment a fost prezent și Managerul de Portofoliu al Fondului Global (FG) pentru R. Moldova, Tsovinar Sakanyan. Ca urmare, participanții au formulat un set de Recomandări care au vizat prioritățile actuale și pe termen lung ale țării privind: respectarea angajamentelor asumate în cadrul NMF, sustenabilitatea managementului Programului Național HIV, diagnosticarea la HIV, serviciile de îngrijire și suport, cât și prevenirea HIV. Recomandările au fost prezentate membri CNC și reprezentanților Ministerului Sănătății.
- *Atelier de lucru din 9.02.2017 privind aplicarea Rep. Moldova pentru continuarea granturilor Fondului Global în perioada 2017-2019,* organizat de Secretariatul CNC, care și a întrunit reprezentanții tuturor grupurilor constituente din cadrul CNC, dar și echipa de țară a Fondului Global – Tsovinar Sakanyan și Corina Maxim. În cadrul atelierului au fost discutate așteptările Fondului Global (FG) față de cererile de continuare a programelor și alinierea acestora la Strategia FG pentru 2017-2022, angajamentele de cofinanțare a Rep. Moldova și elaborarea nemijlocită a cererilor în baza Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea Planurilor naționale TB și HIV/SIDA 2017-2020.
- *Atelierul sectorial din 19-20.10.17 privind discutarea mecanismelor și aranjamentele de implementare a activităților de control HIV/SIDA, în perioada 2018-2020, cu implicarea ONG-urilor din domeniu.* Evenimentul a fost organizat de RP IP UCIMP DS, la care au participat peste 40 de reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale, societății civile, populațiilor cheie afectate, dar și membrii GTL Prevenire HIV din cadrul CNC TB/SIDA. Ca urmare, participanții au agreat intervențiile necesare și pachetele de servicii pentru beneficiari, mecanismul de contactare între UCIMP și ONG-uri pentru 2018, dar și alte aspecte de ordin procedural și financiar.

III. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR

④ **Participarea echipei de țară la instruirea privind evaluarea pregătirii țărilor din CSI pentru tranziția la finanțarea locală**

În anul 2015, Fondul Global a pilotat în patru țări din Europa de Est și Asia Centrală (EEAC) un exercițiu de evaluare a gradului de pregătire pentru tranziția la finanțarea locală (Transition Readiness Assessment/TRA). Exercițiul a fost realizat prin intermediul Fundației Curatio International, care a și dezvoltat softul aplicat în colectarea informațiilor și generarea rezultatelor. TRA are scopul de a indica, în format SMART, factorii și sectoarele/domeniile prioritare ce se cer abordate pentru a asigura o tranziție de succes. Astfel, rezultatele exercițiului TRA pot servi drept bază fundamentală în realizarea unui Plan de tranziție la finanțarea locală, adaptat la nevoile țării.

Ca urmare a acestei activități, Fondul Global a împărtășit experiența celor patru țări - Belarus, Bulgaria, Georgia și Ucraina. Totodată, cu scopul de a ajuta țările în procesul de tranziție, a organizat pe acest subiect o instruire, la Yerevan (iunie 2016), iar Moldova a fost invitată în calitate de participant.

Echipele de țară au fost formate din 8 experți, dintre care și membri CNC - reprezentanți ai Ministerului Sănătății, Ministerului Finanțelor, coordonatorii programelor naționale TB&HIV de pe ambele maluri ale Nistrului, și reprezentanții sectorului asociativ - Uniunea pentru Prevenirea HIV și Reducerea Riscurilor (UORN) și Act For Involvement (AFI).

În cadrul trainingului, participanții au fost familiarizați cu metodologia instrumentului TRA și au convenit asupra următorilor pași în realizarea exercițiului național de evaluare a gradului de pregătire a țării pentru tranziție la finanțarea locală.

Cunoștințele și practicile acumulate au fost aplicate în realizarea exercițiului TRA, desfășurat în Moldova, în perioada iunie – octombrie 2016, dar și în procesul național de elaborare a Planurilor de tranziție pentru sustenabilitatea programelor naționale TB și HIV pentru 2017-2020.

④ **Inițierea dialogului privind asigurarea sustenabilității și tranziția CNC**

În cadrul Noului Model de Finanțare, Fondul Global a pus un accent sporit pe rolul CNC-urilor/CCM-urilor și sustenabilitatea acestora, ca mecanisme naționale de coordonare a luptei împotriva celor trei maladii (SIDA, tuberculoza și malaria). În acest context, în anul 2015, la solicitarea FG, a fost realizat un Studiu internațional de fezabilitate pentru a examina efectele posibile ale unei cooperări mai strânse, dar și

opțiunile de integrare ale CCM-urilor în structurile decizionale naționale din domeniul sănătății.

Republica Moldova a fost parte a acestui studiu, elaborat cu suportul tehnic al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și experților Euro Health Group (EHG).

Reamintim, că la finele anului 2015, echipa de experți a prezentat, în cadrul ședinței CNC, concluziile preliminare ale evaluării desfășurate în Moldova. Astfel, evaluarea a scos în evidență faptul că CCM-ul din Moldova se află în topul celor mai eficiente mecanisme similare din lume (conform evaluării FG din 2014). Evaluarea realizată de EHG a etalat și un grad înalt de integrare a CNC-ului în structurile de sănătate. Cu toate acestea, studiul a scos în vileag și unele aspecte care cer eforturi pentru îmbunătățirea funcțiilor și instrumentelor de activitate ale CNC, cât și opțiuni de realizare a acestora. Printre acestea: actualizarea componenței CNC, CNE și GTL; revizuirea regulamentului CNC și a Manualului operațional; definitivarea procesului de integrare a CNC.

Rezultatele și concluziile finale ale studiului au fost expediate în atenția țărilor participante la sfârșitul anului 2016, iar opțiunile de integrare a CNC, recomandate de experți EHG, sunt: 1. Biroul prim-ministrului; 2. Ministerul Sănătății; 3. Cancelaria de Stat; 4. Consiliul donatorilor din sectorul de sănătate din Republica Moldova.

În contextul realităților de la finele anului 2017, sustenabilitatea CNC TB/SIDA și tranziția acestuia în cadrul unei structuri a sectorului de sănătate devine un subiect tot mai important în condițiile în care: 1) FG a anunțat reducerea treptată a alocațiilor financiare acordate țărilor, inclusiv în susținerea activității CCM-urilor și 2) Guvernul a lansat, în 2017, un amplu proces de reformare a APC, inclusiv a sistemului de sănătate.

Acțiunile întreprinse pe subiectul sustenabilității CNC în 2017:

- Informarea membrilor CNC despre rezultatele finale ale studiului de fezabilitate și oportunitatea de a beneficia de asistență tehnică internațională, în cadrul unui proiect GIZ, prin intermediul EHG, pentru continuarea procesului de integrare a CNC TB/SIDA;
- Organizarea unei vizite de lucru a experților EHG în Rep. Moldova pentru a discuta o eventuală colaborare și direcțiile de asistență tehnică pasibile pentru CNC. În cadrul acestei misiuni, experții au purtat mai multe dialoguri cu constituenții CNC pe marginea sustenabilității acestuia, printre care: echipele de coordonare a PN TB&HIV, RP/SR granturilor FG, societatea civilă și comunitatea persoanelor afectate de TB și HIV;
- Desfășurarea unei ședințe consultative cu participarea experților internaționali și reprezentanții grupurilor constituente CNC (reprezentanți ai Ministerului Sănătății, RP, parteneri internaționali, comunitatea populațiilor afectate). În cadrul ședinței s-a discutat contextul actual al Consiliului național de coordonare, opțiunile de integrare considerate de actorii naționali, necesitatea elaborării unui plan de tranziție CNC după încheierea asistenței FG, precum și crearea unui Grup de Lucru local responsabil de dezvoltarea Planului de tranziție a CNC TB/SIDA;

- Înaintarea unei solicitări în adresa Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale privind instituirea GL responsabil de tranziția CNC, inclusiv Termenii de Referință pentru membrii GL.

Realizarea unui dialog eficient, constructiv și multisectorial pe marginea subiectului cu privire la asigurarea sustenabilității CNC TB/SIDA rămâne a fi o prioritate pe agenda CNC pentru anul 2018, inclusiv procedura de actualizare a componenței CNC și revizuirea substanțială a documentelor de activitate.

IV. COMUNICARE ȘI INFORMARE

Menținerea unui proces de comunicare operativ cu grupurile constituente CNC, dar și partenerii acestuia, a continuat să fie și în anii 2016-2017 una dintre atribuțiile de bază pentru Secretariatul CNC. Or, informarea și comunicarea eficientă asigură un mecanism sincronizat și calitativ de conlucrare cu toți partenerii naționali și internaționali în controlul TB și HIV/SIDA.

În acest context, Secretariatul CNC TB/SIDA a menținut o platformă activă de comunicare cu toate grupurile-țintă: reprezentanții Fondului Global; reprezentanții altor donatori naționali și internaționali, membrii CNC TB/SIDA; membrii CNE; membrii GTL/GL; echipele de coordonare a programelor naționale de pe ambele maluri ale Nistrului, echipele Recipienților Principali și subrecipienții granturilor FG; reprezentanții societății civile active în domeniu, inclusiv comunitatea persoanelor afectate de TB și HIV, profesioniști din domeniul sănătății și alte domenii adiacente.

Astfel, funcția de comunicare în perioada de raportare s-a realizat prin:

- informarea membrilor și partenerilor CNC, inclusiv reprezentanții FG, cu privire la deciziile CNC, diferite evenimente din cadrul activității Consiliului și instituțiilor partenere, dar și din domeniul controlului celor două maladii;
- comunicarea directă cu actorii vizați și prezentări informative în cadrul ședințelor CNC și CNE;
- managementul solicitărilor de informații din partea actorilor naționali și internaționali implicați în activitatea CNC TB/SIDA;
- întocmirea și diseminarea notelor informative și a informațiilor sintetizate, împărtășirea rapoartelor tematice, asigurarea traducerii documentelor și a corespondenței parvenite din partea donatorului și partenerilor internaționali, inclusiv expedierea acestora în adresa constituenților CNC;
- pregătirea materialelor / noutăților pentru site-ul oficial, dar și asigurarea procesului de actualizare a paginii web oficiale;
- actualizarea și gestionarea bazelor de date cu privire la componența CNC și a structurilor acestuia, inclusiv datele CNC din baza de date a FG;

- comunicarea cu publicul larg prin intermediul paginii oficiale din rețeaua de socializare Facebook;
- monitorizarea presei din domeniul sănătății și a site-urilor specializate în tematica TB și HIV/SIDA/ITS.

Pe parcursul perioadei de raportare, o prioritate aparte în informarea membrilor și partenerilor CNC a ținut de obiectivele, procesele și inițiativele FG, realizate pentru și cu participarea directă sau indirectă a beneficiarilor (CCM-uri și alte agenții implementatoare a finanțărilor oferite de donator). Astfel, în acești doi ani, Secretariatul CNC a urmărit, cu regularitate, și informat membrii CNC cu privire la:

- elaborarea, consultarea și implementarea Strategiei FG p/u 2017-2022;
- actualizarea mecanismului de finanțare a programelor de control al maladiilor comunicabile, cadrul strategic al finanțărilor FG pentru EEAC, ajustarea criteriilor de eligibilitate pentru finanțare și termenele de aplicare pentru continuarea granturilor TB/HIV în 2018-2020;
- deciziile adoptate de donator în cadrul ședințelor Bordului sau, a comitetelor tehnice din cadrul Bordului;
- subiectele și poziția țărilor membre a constituantei Europei de Est și Asia Centrala vizavi de impactul deciziilor asumate de Consiliul Administrativ al FG pentru țările din regiunea respectivă, inclusiv Moldova;
- promovarea platformelor globale de monitorizare a drepturilor în populațiile afectate de TB, SIDA și malarie, precum și exercițiile de evaluare a politicilor FG, inclusiv cu implicarea stakeholderilor din CNC TB/SIDA etc.

Urmând aceeași logică a procesului de comunicare, Secretariatul CNC a informat prompt și detaliat Secretariatul FG, grupurile constituente ale Blocului Implementatorilor din cadrul Consiliului Administrativ al Fondului cu privire la deciziile adoptate de CNC din Moldova, complexitatea situațiilor conturate, precum și acțiunile întreprinse pentru a nu admite întreruperea serviciilor pentru populațiile cheie.

Materiale pe subiectele date au fost diseminate electronic, și, totodată, publicate pe pagina www.ccm.md.

⑨ **Actualizarea site-ului www.ccm.md**

Pagina web a CNC TB/SIDA reprezintă un instrument de comunicare strategic și o platformă de informare atât pentru constituenții CNC, cât și pentru publicul larg. Site-ul pune la dispoziția tuturor cele mai importante noutăți din domeniul prevenirii și controlului tuberculozei și HIV/SIDA, informații relevante despre granturile Fondului Global, dar și documente importante din activitatea CNC, a partenerilor săi și donatorilor activi în controlul celor două maladii.

Cu scopul de a facilita și simplifica accesul utilizatorilor la informații relevante, dar și de a oferi publicului o platformă cât mai dinamică și utilă, în anul 2017, a fost lansat procesul de actualizare și îmbunătățire a site-ului www.ccm.md.

În acest context a fost organizat concursul pentru identificarea companiei din domeniul IT, iar compania selectată a demarat lucrările asupra îmbunătățirii platformei tehnice și a designului paginii web. Noul site își propune să îndeplinească mai eficient funcția de informare a tuturor grupurilor constituente, să ofere acces la mai multe informații din domeniul TB și HIV/SIDA/ITS, dar și să asigure transparența tuturor proceselor consultative realizate sub egida CNC TB/SIDA.

Priorități pentru 2018

- ⊗ Asigurarea procesului de supraveghere a implementării programelor naționale de prevenire și control al maladiilor TB și HIV/SIDA, dar și a granturilor oferite de donatorii internaționali. Planificarea activității și procesului de supervizare programatică;
- ⊗ Implicarea responsabilă a constituenților multisectoriali în procesul de coordonare, implementare, monitorizare a programelor naționale și a granturilor FG, dar și a altor proiecte aferente domeniului dat;
- ⊗ Continuarea dialogului privind sustenabilitatea și integrarea CNC TB/SIDA în structurile decizionale de sănătate;
- ⊗ Actualizarea componenței CNC TB/SIDA, inclusiv a documentelor de activitate – Regulamentul CNC, Manualul operațional etc.;
- ⊗ Consolidarea activității Grupurilor Tehnice de Lucru din cadrul CNC TB/SIDA prin actualizarea componenței nominale, aplicarea instrumentelor standardizate de planificare și raportare a activităților realizate;
- ⊗ Fortificarea capacităților CNC, în special după actualizarea componenței CNC și a cadrului sau normativ de activitate, dar și în contextul implementării programelor naționale de control TB și HIV/SIDA și a granturilor oferite de donatorii internaționali;
- ⊗ Susținerea în continuare a implicării active a KAP în procesele naționale și în cadrul CNC, realizate în contextul asigurării controlului infecțiilor cu TB și HIV/SIDA;
- ⊗ Asigurarea procesului de informare și comunicare între toți actorii implicați în implementarea granturilor FG și programelor naționale de control TB și HIV/SIDA;
- ⊗ Aplicarea la FG pentru următorul grant de susținere a activității CNC TB/SIDA.

* * *

Echipa /personalul Secretariatului CNC TB/SIDA

În perioada 2016-2017, în cadrul Secretariatului CNC au activat două persoane angajate – Coordonatorul Secretariatului CNC TB/SIDA și consultantul în comunicare și coordonare. Începând cu luna ianuarie 2017, coordonatorul Secretariatului activează în regim part-time, iar consultantul în comunicare și coordonare – rămâne angajat cu o norma deplină (full-time).

Activitatea CNC TB/SIDA și a Secretariatului este susținută prin intermediul granturilor biennale acordate de Fondul Global tuturor CCM-urilor existente. Activitățile raportate, inclusiv finanțarea celor doi angajați ai Secretariatului CNC, au fost realizate din bugetul grantului FG (Grant MOL-CFUND-1606).

Grantul în cauză include și resurse separate pentru susținerea activității Comitetului KAP. Raportul privind activitățile Comitetului KAP (2016-2017) este realizat de Secretariatul acestuia și este parte componentă a Raportul de activitate CNC 2016-2017, conform Anexei 1.

СОДЕРЖАТЕЛЬНЫЙ ОТЧЕТ

О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОМИТЕТА СООБЩЕСТВ, УЯЗВИМЫХ К ВИЧ И ТУБЕРКУЛЕЗУ ИЗ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА В РАМКАХ ПИЛОТНОГО ПРОЕКТА ПО ВОВЛЕЧЕНИЮ УЯЗВИМЫХ ГРУПП В ПРОЦЕССЫ НА УРОВНЕ СТРАНЫ ПРИ ПОДДЕРЖКЕ ГЛОБАЛЬНОГО ФОНДА ПО БОРЬБЕ СО СПИДОМ, ТУБЕРКУЛЕЗОМ И МАЛЯРИЕЙ

Отчетный период: 1 января 2016 – 31 декабря 2017 года

Данный отчет описывает проведенные мероприятия по внедрению рабочего плана стратегии комитета КАР на период 2015- 2017.

Миссия Комитета: Комитет объединяет усилия представителей людей, живущих с заболеваниями и основных затронутых групп населения для обеспечения доступности услуг охраны здоровья направленных на снижение заболеваемости и смертности в связи с ВИЧ и туберкулезом.

Основные компоненты стратегии КАР:

1. Повышение доступности технической и политической поддержки для организаций сообществ будет достигнута через развитие координации и партнерства с ключевыми международными организациями, работающими в области обеспечения доступности профилактики, лечения, ухода и поддержки в связи с ВИЧ-инфекцией и туберкулезом. В первую очередь это касается таких структур, как ВОЗ, ПРООН, ЮНФПА, УНП ООН, Еврокомиссия, Глобальный фонд для борьбы со СПИДом, туберкулезом и малярией, ВЦО ЛЖВ, ЕССВ и ИТРС/ИТРСги и EATG-ЕСАВ (но, конечно, не исключает работы с другими международными структурами). Партнерство и привлечение технической поддержки будет основываться на активном вовлечении молдавских организаций сообществ ЛЖЗ и ОЗГН в выполнение международных инициатив.
2. Отношения с государственными органами будут основаны на сотрудничестве для выгоды граждан. Комитет будет способствовать правительству в выполнении его обязательств, как международных, так и взятых правительством в рамках национальных программ. В том числе это относится к поиску способов оптимизации бюджетных расходов, связанных с закупкой медикаментов и предоставления услуг в области охраны здоровья. Приоритетными партнерами здесь являются: Министерство здравоохранения, Министерство финансов, Министерство социальной защиты, Министерство юстиции, Офис омбудсмена, и соответствующие департаменты и структуры местных администраций.
3. Для привлечения финансовых ресурсов, Комитет будет целенаправленно информировать фонды и другие организации-доноры о работе Комитета и входящих в него организаций сообщества. Также, используя возможности и связи своих членов, Комитет будет лоббировать включение Молдовы в число приоритетных для конкретного фонда стран, и способствовать увеличению числа разрабатываемых и подаваемых из страны проектных заявок на финансирование и техническую поддержку, в первую очередь для реализации совместных проектов, исполняемых в партнерстве несколькими организациями. Кроме того, Комитет будет сотрудничать с правительством для привлечения в страну глобальных стратегических доноров и для обеспечения более выгодных условий в рамках международных договоров, касающихся вопросов здоровья и социального благополучия.
4. Для мобилизации сообщества и развития активизма Комитет будет поддерживать усилия организаций членов в создании образовательных и волонтерских проектов для развития взаимопомощи между членами сообществ как в вопросах развития грамотности в

вопросах лечения и использования доступных услуг, так и в области взаимной социальной и психологической поддержки. Первыми шагами в этом направлении будет представление лучших практик такой деятельности.

5. Комитет будет активно способствовать развитию межличностных контактов представителей сообществ (активистов и руководителей организаций сообществ) с представителями государственных структур, международных организаций, специалистами-практиками и журналистами.

Описание деятельности, осуществленной за отчетный период, в соответствии с рабочим планом, включая критерии выполнения национальных мероприятий

За отчетный период (01.01.2016 – 31.12.2017) в рамках внедрения пилотного проекта по вовлечению уязвимых сообществ в процессы на уровне страны, при поддержке Глобального Фонда по борьбе со СПИДом, туберкулезом и малярией, Комитет сообществ, уязвимых к ВИЧ и туберкулезу из Республики Молдова осуществил следующую деятельность:

В контексте управления, организации и планировании, операционной деятельности, были проведены плановые и неплановые заседания Комитета

В таблице ниже предоставлена информация о встречах Комитета:

2016				
Дата встр	Место/мет од общения	# участн.	Повестка дня	Результаты
10.02	Встреча – офис ОО «AFI»	8	1. Итоги выполнения рабочего плана комитета КАР на 2015 г. 2. Обсуждение плана на 2016 год и финансирование ГФ. 3. Обсуждения поступивших CV кандидатов для разработки стратегии фандрайзинга.	см. протокол (Приложение 1)
19.02	Встреча – офис Soros Moldova	9	1. Продолжение обсуждения итогов выполнения рабочего плана на 2015 г. 2. Как видим работу КАР в дальнейшем, какие у нас цели и задачи	см. протокол (Приложение 2)
06.04	Встреча – офис ОО «AFI»	5	3. Определение следующих шагов в реализации рабочего плана на 2016 4. Подготовить и обсудить основные направления для встречи с Агентством по Лекарствам	см. протокол (Приложение 3)
08.04	Встречи Комитета КАР и Агентства по Лекарствам	8	Включение членов комитета КАР в комиссию по закупкам лекарств.	см. протокол (Приложение 4)
14.04	Встреча – офис ОО «AFI»	6	1. Пересмотр целей, задач, ожидаемых результатов и мероприятий логической матрицы стратегического плана 2. Обсуждение Технического задания для секретаря КАР. Итоги выполнения рабочего плана на 2015 г. 3. Обсуждения результатов встречи с представителями Агентства по Лекарствам	см. протокол (Приложение 5)
27.05	Встреча – офис ОО «AFI»	14	1. Менеджмент программы по ВИЧ 2. Процесс закупок и поставок лекарств 3. Проблемы персонала по лечению ВИЧ (отсутствие	см. протокол (Приложение 6)

			персонала)	
13.07	Встреча – офис ОО «AFI»	8	Обсуждение стратегии по адвокации и разработка целей и плана реализации	см. протокол (Приложение 7)
22.07	Встреча – офис ОО «AFI»	7	1. Обсуждение и внесение изменений в Концепцию деятельности комитета КАР 2. Продолжение обсуждения стратегии по адвокации и разработка целей и плана реализации	см. протокол (Приложение 8)
02.11	Встреча – офис Soros Moldova	9	Обсуждения стратегии по адвокации и разработка целей и плана реализации	см. протокол (Приложение 9)
07.12	Встреча – офис ОО «AFI»	11	1. Роль сообществ Молдовы в реализации проекта STREAM 2. Утверждение разработанной комитетом КАР Стратегии по адвокации 3. Обсуждение передачи от О.О. AFI в другую организацию председательство и секретариат комитета КАР.	см. протокол (Приложение 10)
2017				
01.02	CSR «Renaştere», Кишинэу, физическое участие	10	1. Обсуждение аспектов плана деятельности Комитета в 2016 году, приоритетные вопросы, связанные с деятельностью на 2017 год, и участие в разработке новой проектной заявки для Глобального Фонда на 2018-2020. 2. Основные темы, которые будут обсуждаться на встрече с руководителем потофолиана FG для Молдовы, г-жа Цовинар Саканян, которая состоится 8 февраля в Кишиневе.	1. Утверждена деятельность Комитета за 2016 год. Рассмотрены основные вопросы, связанные с деятельностью на 2017 год. Членам Комитета предложено подготовить свои предложения по вопросам актуальным для включения в заявку на Глобальный Фонд на 2018-2020. 2. Представитель платформы ТБ проведет презентацию по исследованиям STREAM Moldova. В этом отношении будут обсуждаться возможности совместной активации КАР и группы STREAM.
08.02	CSR «Renaştere», Кишинэу, физическое участие	15	Встреча с управляющим портфелем Глобального фонда в Молдове г-жой Цовинар Саканян.	Подготовка предложений и обоснований по продолжению услуг для новой заявки ГФ для ГФ в Молдове, плана перехода, обсуждения деятельности Комитета, много интересных идей и мнений для улучшения реакции национальных мер на эпидемию.
16- 17.02	CSR «Renaştere», Кишинэу, физическое участие	30	1. Вовлечение представителей сообществ в процесс подготовки страновой заявки на ГФ. 2. Разработка предложений к Национальному плану действий по ВИЧ и ТБ на 2017-2020 годы. 3. Встреча с представителями UCIMP, Centrul PAS, SDMC, Руководителями Национальных программ.	1. Представителям Национальных программ необходимо учитывать при написании новой заявки, низкую выявляемость по ТБ. 2. Финансирование по ТБ и ВИЧ должно поступать через Минздрав, и государство должно давать малые гранты НПО. 3. Учесть предложения и рекомендации по написанию страновой заявки от представителей сообщества: 4. Необходимость внедрения механизмов по перенаправлению, мониторинга клиента, включения в программу по

				тестированию всех категорий граждан. 5. Максимальное приближение пакета услуг к клиенту.
03.05	CSR «Renaştere», Кишинэу, физическое участие	4	1. Подготовка к встрече с с представителями SDMC по вопросам связанным с тестированием в НПО, качеством тестов. 2. Рассмотрение заявления от активистов ЛУН из Приднестровья на участие в Комитете КАП. 3. Предложения по подготовке авиационного плана.	1. Инициировать встречу в регионе, по вопросу представителя от Приднестровье. 3. Провести расширенную встречу членов Комитета и Руководителей сервисных организаций для определения драфта заявки на Грантовую программу.
24.05	CSR «Renaştere», Кишинэу, физическое участие	18	1. Обсуждение результата оценки и рекомендации Технического комитета ГФ по запросу от Молдовы на продолжение финансирования 2018-2020. 2. Предложения НПО для заявки ГФ	1. Организациям членам Комитета и НПО на основе документа, который был разработан на расширенной встрече в феврале 2017, внести свои предложения по наполнению активностями с обозначением бюджета для технической рабочей группы по подготовке заявки до 15 июня. Так же подготовленные документы отправить на рассылку Комитета; 2. По итогам обсуждения Кодекса о Здоровье подготовить письмо в адрес Минздрава с просьбой о продлении сроков публичного обсуждения; 3. Провести переговоры с UCIMP о возможном рекрутированные юриста для анализа Кодекса о здоровье. 4. Подготовить письма-поддержки на ведомства в Приднестровье, которые сотрудничают с Правительством, для выполнения обязательств, связанных с финансированием со стороны.
20.06	CSR «Renaştere», Кишинэу, физическое участие	20	1. Встреча представителей гражданского общества, основного реципиента и субреципиентов Глобального Фонда в Молдове с экспертами ЕНГ по вопросам функционирования ССМ в период транзакции страны к самостоятельному финансированию. 2. Вовлечение представителей сообщества в процесс подготовки страновой заявки на ГФ	1. Представлены и обсуждены формы функционирования ССМ в переходный и последующий период и факторы, обеспечивающие устойчивость работы ССМ после ухода из страны грантов Глобального Фонда 2. Представлены презентации Основного реципиента (Centrulul PAS), субреципиентов (Fundatia Soros Moldova, ONG Inițiativa Roșitiva) с последующим обсуждением презентуемых материалов.
03.07	CSR «Renaştere», Кишинэу, физическое участие	8	Обсуждение решения ССМ Молдовы (заседание от 29.06.2017 – Минздрав РМ) об изменении количества основных реципиентов в заявке 2018-2020 на Глобальный фонд и выработка позиции сообщества (НПО, ОР, СР) относительно	Подготовка Секретариатом КАПа в подготовке письма-обращения в адрес ССМ Молдовы, Министерства здравоохранения Молдовы, Глобального Фонда о позиции членов ССМ Молдовы от гражданского общества, членов КАПа, НПО, гражданских платформ по вопросу нарушений процедур при принятии решения относительно

			вышеуказанного решения.	изменения количества основных реципиентов в заявке 2018-2020 на Глобальный фонд.
13.10	CSR «Renaştere», Кишинэу, физическое участие	5	Организация и проведение Национальной конференции по ВИЧ / СПИДу. Рассмотрение приглашаемых лиц, темы общих пленарных заседаний и рабочего пленарного заседания	Рассмотрены приглашаемые лица, темы общих пленарных заседаний и рабочего пленарного заседания. Предложено внести дополнения и/или изменения
07-08.11	On-lain заседание	9	Рассмотрение обращения члена КАРА г-на Лилиана Северина (А.О. AFI) за поддержкой членов КАРА по вопросу контрактирования эксперта (или группы экспертов) для разработки стандартных операционных процедур для услуг предоставляемых НПО в сфере ТБ при финансовой поддержке IP UCIMP DS из средств бюджета Комитета КАРА в Молдове.	Поддержка обращения Платформы ТБ по вопросу контрактирования эксперта (или группы экспертов) для разработки стандартных операционных процедур для услуг предоставляемых НПО в сфере ТБ при финансовой поддержке IP UCIMP DS из средств бюджета Комитета КАРА в Молдове.

В контексте Стратегической задачи 1: Снижение цен, по которым в рамках Национальных программ закупается лекарства для лечения ВИЧ-инфекции и туберкулеза, а также сопутствующих заболеваний.

2016

- Был отредактирован и произведён перевод текста обзора о потребности ЛЖЗ и больных с туберкулёзом в лечении, включая англоязычное резюме и электронные макеты: один макет полного документа (одинаковый для русского и румынского варианта), и один макет для краткого обзора (одинаковый для всех трех языков). Все мероприятия были выполнены из действующего гранта организации-члена КАЗ (не из бюджета КАРА).
- Был отредактирован и произведён перевод на 2-х языках, румынском и русском, макетирование и печать обзора лучших практик применения гибких положений TRIPS. Необходимо подготовить вопросы для Министерства Здравоохранения, исходящие из отчета по гибким положениям TRIPS и обсудить их со специалистами (организация круглого стола) для определения предпринимаемых мер для эффективных закупок лекарств – переносится на март 2017 год.
- До конца марта 2017, Лига ЛЖВ подготовит краткий обзор (маленькую презентацию) лучших практик применения гибких положений TRIPS, которую сможет прочитать любой член сообщества и распространит в сеть. Также планируется распространить данный материал через профильные медиа ресурсы (E-sănătate) и социальные сети.
- С целью дальнейшей адвокационной работы, проведение мониторинга и документирования подготовки, проведения и результатов закупок медикаментов, был нанят юрист, подготовлены и отправлены запросы для государственных учреждений: Минздрав, AGEPI, Агентство Государственных закупок, Агентство по лекарствам и медицинским изделиям. Члены КАРА были включены в рабочую группу по закупкам Агентства по Лекарствам.
- Документирование подготовки, проведения и результатов закупок медикаментов, включая использования гибких положений TRIPS в Молдове которое предполагает найм одного консультанта по менеджменту лекарств для составления отчетов по

эффективности закупок и соответствия лекарственных средств международным стандартам было перенесено на 2017 год.

2017

- 07.03.2017. Рабочая группа СКК с участием управляющего портфелем Глобального фонда в Молдове г-жи Цовинар Саканян. Тема: правильности формулирования позиции по предложению страны о продолжении финансирования Глобальным фондом программ по ВИЧ/ТБ а также оказание медицинских услуг заключенным; расширение доступа к тестированию интеграция медицинских и социальных услуг и т.д. Подготовка запроса и получение официального ответа от Министерства юстиции по вопросу закупки лекарств для пенитенциарных учреждений.
- 10.03.2017. Группа экспертов Глобального фонда провела техническую оценку страны. Эксперты Тим Клари, Джон Пувиманасингхе, с участием портфельного менеджера Цовинара Саканяна, посетила Региональный социальный центр «Repaștere» для встречи с НПО «Лига людей, живущих с ВИЧ в Республике Молдова». Тема встречи: потенциальные последствия, связанные с прекращением финансирования проектов Глобального фонда для страны. Были рассмотрены вопросы государственного софинансирования, государственных закупок, доступ к тестированию, качественным АРВ-препаратам, проблемы, с которыми сталкиваются НПО, когда Глобальный фонд покидает страну и другие.
- Круглый стол, посвященному Всемирному дню борьбы с гепатитом 2017 года, организованным АО «HEPATEG».
- Коммуникации с Секретариатом ВЦО ЛЖВ по подготовке проектной заявки на проект ЮНИТЕЙД по адвокации применения в странах региона ВЕЦА новейших препаратов по лечению мультирезистентного ТБ.
- Рабочая встреча с руководителем платформы организаций работающих в области профилактики ТБ для обсуждения вопроса усиления эффективности профилактики и лечения ВИЧ и ТБ в рамках существующих региональных программ по уходу и поддержке в регионе ВЕЦА в частности в рамках меморандума о сотрудничестве ВЦО ЛЖВ с Центром PAS.
- Деятельность в составе экспертно-технической группы согласно плана реализации исследовательской инициативы Индекс Стигма в Молдове (ЮРЭЙДС&GNP+&Лига ЛЖВ). По итогам супервизии и анализа заполненных анкет даны дополнительные рекомендации о необходимости детализации ответов на разделы опросника связанные с проявлениями стигмы в отношении уязвимых групп.
- Работа по заполнению опросника от Молдовы для подготовки заявки на проект ЮНИТЕЙД по адвокации применения в странах региона ВЕЦА новейших препаратов по лечению мультирезистентного ТБ. Была изучена информация из открытых источников а так же проведена консультативная рабочая встреча с руководителем (Лилян Северин) и координатором проектов (Светлана Долту) платформы организаций работающих в области профилактики ТБ AFI (Act For Involvement).
- Рабочая встреча с руководством Национальной программы по вопросу процесса разработки новых протоколов по лечению ВИЧ для взрослых и детей.
- Рекрутированные национальные эксперты до 31.08.2017 года подготовят документ который будет оценен международным экспертом и представлен рабочей группе для обсуждения. Предложено пригласить к участию в рабочей группы представителей

ЛЖВ, а так же представителей организаций оказывающих услуги КЗГН. Получено положительное подтверждение в ответ на данное обращение.

- Подготовка материалов для организаций платформы КАР (Позиционное заявление ВЦО ЛЖВ относительно применения европейских подходов к лечению ВИЧ инфекции в регионе Восточной Европы и Центральной Азии; Действующие протоколы по лечению в Молдове; Сводное руководство ВОЗ по использованию АРВ-препаратов для лечения и профилактики ВИЧ-инфекции. 2-я редакция, 2016 год; Протокол Европейского общества по СПИДу 2016).
- Расширенная встреча с руководством Национальной программы и ОР (IP UCIMP DS (Подразделение по координированию, внедрению и мониторингу проектов в области здравоохранения) и организациями имплементирующими проекты в области снижения вреда в Молдове по вопросу определения целевых индикаторов для уязвимых групп в заявке 2018-2020 г на Глобальный Фонд и прозрачного обсуждения механизмов внедрения программ.
- Официальные запросы в адрес Министерства здравоохранения для получения информации в отношении выделенных сумм государственного бюджета на ВИЧ, и конкретно для закупок АРВ, в адрес руководства Агентства по лекарствам для получения информации о регистрации побочных эффектов, списка ЖВЛС, в адрес Руководства Национальной программы для получения информации об эпидемиологической ситуации и количестве ЛЖВ, включая КЗГН включенных в АРВ, находящихся на диспансерном наблюдении и т.д., в адрес руководства IP UCIMP DS для получения информации о произведенных закупках в 2016 году за счет средства ГФ.
- В Государственное агентство по ИС «AGEPI», было направлено открытое письмо – обращение (от имени члена КАП – НПО Liga PTH RM) с призывом обеспечить высокий уровень проверки в отношении заявок поданных от Gilead с запросом на проведение экспертизы в Агентство по Интеллектуальной Собственности в Молдове. Обращение подготовлено на основе проведенного анализа существующего запроса на экспертизу и его результатов в том, что первоначальные заявки не соответствуют критериям патентоспособности, и это факт важно принять во внимание экспертам при выполнении экспертизы по существу на национальной фазе экспертизы.
- Подготовлен отчет «Мониторинг закупок препаратов для лечения ВИЧ-инфекции и решения по оптимизации ситуации с целью содействия бесперебойному доступу к препаратам в Республике Молдова». Отчет подготовлен НПО «Liga persoanelor care trăiesc cu HIV din RM» при технической поддержке национальных консультантов в партнерстве с Коалицией по готовности к лечению в Восточной Европе и Центральной Азии (ITPCru) и финансовой поддержке Регионального офиса UNAIDS.
- Подготовка письма в Министерство здравоохранения для продления сроков обсуждения Кодекса здравоохранения.

В контексте Стратегической задачи 2: Развитие потенциала организаций сообщества для их активного и значимого вовлечения в процессы принятия решений и работу в рамках Национальной стратегии противодействия эпидемиям ВИЧ-инфекции и туберкулеза.

2016

- Была проведена оценка услуг в рамках подготовки предложений для включения в новую Национальную программу по ВИЧ-инфекции и по туберкулезу, были сделаны выводы и разработаны рекомендации, которые были использованы как аргументы в

подготовке Нац. Программ. Члены КАР, состоящие в технических группах ССМ использовали полученные данные для рекомендации по включению в объективы Нац. Программ. В дальнейшем, членами КАР было предложено продолжать систематически собирать информацию об оценке качества услуг и удовлетворенности пациентов, а так же адаптировать опросник.

2017

- 09.02.2017. Министерство здравоохранения, с участием портфельного менеджером Глобального фонда в Молдове представителей г-ж Tsovinar Sakanyan Министерства здравоохранения, основных бенефициаров и заинтересованных сторон, провело рабочее совещание по обсуждению плана перехода и подготовка к новому предложению для Глобального фонда в Молдове.
- 04.04.2017. Под руководством министра Алионы Сербуленко в Министерстве здравоохранения состоялось первое заседание Национальной рабочей группы по проекту ТБ-REP. Цель совещания: определение целевых показателей для туберкулезного пути: определение плана действий на 2017 год, определение основных этапов перехода к модели амбулаторного лечения ТБ и другие проблемы.
- Участие членов Комитета в работе Национального Совета по координации Национальных программ профилактики и контроля инфекций по ВИЧ/СПИДу сексуальной передачи и контроля туберкулеза (29.06.2017, Министерство здравоохранения РМ). Тема: Обсуждение и утверждение проектов грантов страны, запрошенных Глобальным фондом для поддержки Национальной программы профилактики и контроля ВИЧ/СПИД/ИППП и борьбы с тб в период 2018-2020.
- В связи с отсутствием ответа из Глобального Фонда на обращение Гражданского общества по вопросу неразрешенной ситуацией по заявке на ГФ на 2018-2020 годы, НПО Liga PTN RM обсудила с членами Лиги предложение о представлении и взятии за основу опыта Украины по подготовке заявки, на основе которого между ГО, государственными структурами было подписано соглашение о совместных действиях. Данное мнение было поддержано и вынесено на обсуждение на рабочей встрече с членами НКС из Центр PAS, Фонд Сорос в Молдове, Гендер-DOC-M (он-лайн «Союз Снижения вреда в Молдове» и инициативная группа ЛУН «Пульс г. Бельцы).
- Участие Комитета в Круглом столе, организованном Советом по предупреждению и ликвидации дискриминации и обеспечению равенства в Молдове. Были обсуждены достижения и направления дальнейшей деятельности Совета. В ходе дискуссии было отмечено, что вопросы элиминации стигмы и дискриминации в отношении ЛЖВ являются приоритетными для Восточно-Европейского и Центрально-азиатского объединения ЛЖВ, так как по мнению сообщества и экспертов это явление является одним из основных барьеров для обращения за тестированием и всем остальным каскадом услуг для ЛЖВ и ключевых затронутых групп населения. Достигнута договоренность об укреплении коммуникаций и совместной деятельности.
- Рабочая встреча с руководством Национальной программы и основным реципиентом с организациями осуществляющими проекты по профилактике в области, при участии представителей UNAIDS Молдова. По определению целевых показателей для уязвимых групп в заявке на Глобальный Фонд от Молдовы (2018-2020 гг.). Встреча была инициирована Лигой ЛЖВ для получения прозрачной информации по grant-making заявки 2018-2020г. Внесено предложение привлечь к данному процессу организации имеющие опыт внедрения программ (Центр PAS и Фонд Сорос в Молдове) для разработки наиболее эффективных механизмов внедрения грантовых программ.
- Участие в вебинаре «Интернет-репутация, PR организаций ЛЖВ и коммуникация с медиа» и «Продвижение организаций ЛЖВ».

- Участие в вебинаре на тему: "Установочный вебинар по использованию инструмента мониторинга доступа к лекарственному обеспечению в 2016 году".

В контексте Стратегической задачи 3: Разработка и тестирование (пилотирование) механизмов финансирования организаций сообщества из средств национального бюджета для обеспечения устойчивого предоставления услуг профилактики, ухода и поддержки, созданных в рамках программ, поддерживаемых Глобальным фондом для борьбы со СПИДом, туберкулезом и малярией:

2016

- Приказом Минздрава были созданы рабочие группы по разработке плана устойчивости и постепенного перехода на национальное финансирование, в которых входят и члены КАР.
- Был проведен конкурс для привлечения технической помощи в разработке стратегии для исполнения Национального плана перехода на национальное финансирование, включая разработку предложений об эффективных механизмах финансирования организаций сообществ из государственного бюджета и муниципальных бюджетов для сохранения услуг, которые организации сообществ предоставляли в рамках грантов Глобального фонда. С этой целью был выбран консультант. Была разработана стратегия по адвокации и также были разработаны цели и план реализации. Стратегия была переведена и на русский язык.

2017

- 30.03.2017. По инициативе НПО Liga PTN RM, был организован круглый стол по теме: «Интеллектуальная собственность и доступ к антивирусному лечению гепатита С в Республике Молдова». Цель этого мероприятия состояла в том, чтобы обсудить ситуацию с наличием антивирусного лечения с последними лекарственными средствами в Республике Молдова в рамках государственного бюджета в отношении соглашения Молдова/ЕС. Участниками встречи были представители Парламентской комиссии по здравоохранению и социальной защите, Государственного агентства по интеллектуальной собственности «AGEPI» ЮНЭЙДС, Министерства здравоохранения, Департамента инфекционных заболеваний в Медицинском университете, Центра по борьбе с нозокомиальным инфекционным заболеванием, ВИЧ/СПИДа и вирусного гепатита, представители Глобального фонда в Молдове, координатор Национальной программы по ВИЧ, президент общественного объединения, представляющего интересы пациентов с гепатитом гепатита, представители профилактических организаций и сотрудники программ поддержки.
- Рабочие встречи Секретариата КАР с членами ССМ Молдовы от гражданского общества, членами КАПа, НПО, гражданских платформ по вопросу изменений в заявке 2018-2020 на Глобальный фонд (заседание ССМ от 29.06.2017 – Министерство здравоохранения).
- Участие в Круглом Столе (09.11.2017) на тему “Партнерство за равный доступ к лечению с использованием инновационных АРВ-препаратов в Республике Молдова” организованного в рамках региональной стратегии МБО ВЦО ЛЖВ по расширению доступа к современным АРВ препаратам в условиях перехода от международной поддержки на финансирование из государственного бюджета.

В контексте Стратегической задачи 4: Обеспечение финансовой устойчивости работы Комитета:

2016

- Были опубликованы ТОРы для найма консультанта по разработке стратегии фандрайзинга. Предложений для данной позиции не поступило. В связи с тем, что специалистов в данной области в РМ почти не существуют, а запланированные финансовые ресурсы не позволяют нанять международного эксперта, члены КАР решили возложить данное мероприятие на 2017 год на секретариат КАР.
- Секретариат КАР разработал и подал заявку на финансирование в конкурсе Civil Society Challenge Facility 2016. К сожалению, данный проект не был одобрен для финансирования.

2017

- Был опубликован ТОР для найма/контрактирования эксперта для проведения анализа Кодекса о здравоохранении Рес.Молдова и выработки рекомендаций по внесению изменений в Кодекс посредством участия организаций гражданского общества в Молдове. Результат: Изменения подготовлены, направлены в Парламент Молдовы.
- Был опубликован ТОР для найма/контрактирования эксперта для разработки стандартных операционных процедур для услуг предоставляемых НПО в сфере ТБ. Результат: подготовка документа «Procedurile operaționale standard SOP pentru intervențiile realizate de către ONG în controlul tuberculozei elaborate».
- 20.03.2017. В Региональном Социальном центре «Renaștere» состоялась встреча членов НПО Liga PTN RM с экспертом Глобального фонда г-жой Санджей Матович, которая была в нашей стране для изучения случаев. Молдова была выбрана из ряда восточноевропейских стран для программы, целью которой является выявление практики в нашей стране, используемой для ликвидации дискриминации по признаку пола. Члены Лиги, которые также являются экспертами в разных областях, представили г-же эксперту свой опыт в области дискриминации девочек / женщин и детей.
- Участие в национальном диалоге (19-20.10.2017) для обсуждения вопросов о механизмах осуществления мероприятий по борьбе с ВИЧ/СПИДом в период 2018-2020 годов и механизмов связи между ОР (UCIMP) и НПО, а также других процедурных и финансовых аспектов. В ходе было обращено внимание что в условиях резкого сокращения финансирования для организаций создается угроза потери кадров, что соответственно отразится на качестве работы, а так же обращено внимание на необходимость четко определиться с наполнением пакета услуг и индикаторами.
- Руководители и специалисты проекта по психосоциальному сопровождению ЛЖВ из 6 организаций Лиги ЛЖВ (платформа КАП) приняли участие в финальной рабочей встрече по кейс - менеджменту ЛЖВ в Молдове. В ходе встречи были обсуждены итоги реализации проекта Глобального Фонда 2015-2017 года в 4 регионах страны, определены задачи и приоритеты на 2018 год.

В контексте Стратегическая задача 5:

- 08.02.2017. Представитель платформы ТБ выступил с докладом о исследованиях STREAM Moldova. В связи с этим были обсуждены возможности совместной активации КАР и группы STREAM.

Извлеченные уроки

«Извлеченные уроки» можно определить, как знания, полученные из опыта (удачного или нет), для улучшения деятельности в будущем. За отчетный период – 2016/2017, Комитет КАР извлек следующие уроки из проделанной деятельности:

- 1. В национальном контексте реализации программ по контролю ТБ и ВИЧ, данная инициатива является важной платформой для:**

- Формирования и выдвижения общей позиции неправительственного сектора в отношении проблем с которыми сталкиваются ключевые затронутые группы.
- Обмена опытом и идеями, а также определения наилучших интервенций и решений.
- Более активное вовлечение в процессы на национальном уровне.

2. Трудности, с которыми сталкивался секретариат для выполнения мероприятий рабочего плана

Секретариат располагает недостаточными ресурсами и нуждается в пересмотре процедур деятельности. Члены КАР пришли к выводу, что на данный момент, принимая во внимание объём задач по координации, взаимодействию с различными участниками диалога и внедрению стратегических задач, целесообразно создать постоянный секретариат с выделением ресурсов на оплату полной ставки секретаря. В этом контексте председательство будет передаваться по ротации, имея в подчинение постоянный секретариат.

3. Отклонения от запланированных сроков выполнения мероприятий рабочего плана не являются провалом или минусом

В процессе работы было несколько раз пересмотрены мероприятия и сроки выполнения рабочего плана по объективным причинам:

1. С марта 2015, основные партнёры в том числе члены КАР, были вовлечены в процесс разработки Нац. Программ по ТБ и ВИЧ что повлияло на реализацию нескорых задач и мероприятий.
2. Собственная повестка дня организации членов КАР не всегда позволяет выполнение возложенных задач. В дальнейшем нужно принимать во внимание данную особенность в планировании.

Это может означать только стремление к улучшению реализации деятельности Комитета или создание наиболее оптимального варианта времени или более удобному и удачному графику работы.

4. Постоянное общение с представителями и консультантами ВЦО ЛЖВ

Данное общение очень важно, поскольку предотвращает допуск ошибок в деятельности Комитета, помогает разобраться в трудных моментах, является источником последних новостей и инноваций в рамках проекта;

5. Постоянная связь с сообществами представляемыми Комитетом

Это общение помогает организации лучше узнать потребности людей, проблемы с которыми они сталкиваются, а также узнать об их конструктивных предложениях насчет разных вопросов. Также, Комитет будет поддерживать обратную связь и подробно информировать сообщества обо всех тенденциях работы Комитета и об достигнутых результатах в рамках Комитета.

6. Периодические встречи и постоянное общение с лицами, ответственными за принятие решений на страновом и местном уровне

Общение с лицами, ответственными за принятие решений способствовало созданию благоприятной среды для обеспечения должного уровня стабильных стратегических инвестиций в снижение вреда из государственных источников финансирования. Также, это общение будет способствовать тому, чтобы Комитет всегда был в курсе всех препятствий или альтернатив и возможных вариантов в достижении целей и задач программы.